

Ta dokument je mišljen zgolj kot dokumentacijsko orodje in institucije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti

► **B** **DIREKTIVA 97/67/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**

z dne 15. decembra 1997

o skupnih pravilih za razvoj notranjega trga poštnih storitev v Skupnosti in za izboljšanje kakovosti storitve

(UL L 15, 21.1.1998, str. 14)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
► <u>M1</u>	Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/39/ES z dne 10. junija 2002	L 176	21	5.7.2002
► <u>M2</u>	Uredba (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. septembra 2003	L 284	1	31.10.2003
► <u>M3</u>	Direktiva 2008/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008	L 52	3	27.2.2008

DIREKTIVA 97/67/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 15. decembra 1997

o skupnih pravilih za razvoj notranjega trga poštnih storitev v Skupnosti in za izboljšanje kakovosti storitve

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti členov 57(2), 66 in 100a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽³⁾,

ob upoštevanju Resolucije Evropskega parlamenta z dne 22. januarja 1993 o zeleni knjigi o razvoju enotnega trga poštnih storitev ⁽⁴⁾,

ob upoštevanju Resolucije Sveta z dne 7. februarja 1994 o razvoju poštnih storitev v Skupnosti ⁽⁵⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 189b Pogodbe, z vidika skupnega besedila, ki ga je odobril spravni odbor 7. novembra 1997 ⁽⁶⁾,

- (1) ker je treba sprejeti ukrepe z namenom, da se ustanovi notranji trg v skladu s členom 7a Pogodbe; ker ta trg obsega območje brez notranjih meja, v katerem je zagotovljen prost pretok blaga, oseb, storitev in kapitala;
- (2) ker je vzpostavitev notranjega trga v poštnem sektorju dokazano pomembna za gospodarsko in socialno kohezijo Skupnosti, saj so poštna storitve bistveno orodje komunikacije in trgovine;
- (3) ker je Komisija 11. junija 1992 predstavila Zeleno knjigo o razvoju enotnega trga za poštna storitve in 2. junija 1993 Obvestilo o smernicah za razvoj poštnih storitev v Skupnosti;
- (4) ker je Komisija izvedla široko zasnovano javno posvetovanje o tistih vidikih poštnih storitev, ki so za Skupnost zanimivi, in ker so zainteresirane stranke v poštnem sektorju sporočile svoja opažanja Komisiji;
- (5) ker se trenutni obseg univerzalne poštna storitve in pogoji za njeno zagotavljanje bistveno razlikujejo od ene države članice do druge; ker se zlasti kakovost storitev med državami članicami zelo razlikuje;
- (6) ker čezmejne poštna povezave vedno ne izpolnjujejo pričakovanj uporabnikov in državljanov držav Evropske unije in je kakovost storitve pri čezmejnih poštnih storitvah v Skupnosti, v tem trenutku nezadovoljiva;

⁽¹⁾ UL C 322, 2.12.1995, str. 22, in UL C 300, 10.10.1996, str. 22.

⁽²⁾ UL C 174, 17.6.1996, str. 41.

⁽³⁾ UL C 337, 11.11.1996, str. 28.

⁽⁴⁾ UL C 42, 15.2.1993, str. 240.

⁽⁵⁾ UL C 48, 16.2.1994, str. 3.

⁽⁶⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 9. maja 1996 (UL C 152, 27.5.1996, str. 20), Skupno stališče Sveta z dne 29. aprila 1997 (UL C 188, 19.6.1997, str. 9) in Odločba Evropskega parlamenta z dne 16. septembra 1997 (UL C 304, 6.10.1997, str. 34), Odločba Evropskega parlamenta z dne 19. novembra 1997 in Odločba Sveta z dne 1. decembra 1997.

▼B

- (7) ker imajo opažene razlike v poštnem sektorju velik vpliv na tiste sektorje dejavnosti, ki so še zlasti odvisni od poštnih storitev in učinkovito ovirajo napredek notranje kohezije Skupnosti, saj so regije, ki nimajo poštnih storitev dovolj visoke kakovosti, na slabšem tako glede pisemskih storitev kot tudi glede dostave blaga;
- (8) ker so ukrepi za zagotovitev postopne in nadzorovane liberalizacije trga ter ustreznega ravnotežja pri njenem izvajanju potrebni zato, da bi v vsej Skupnosti zagotovili prosto izvajanje storitev v samem poštnem sektorju, ob upoštevanju obveznosti in pravic izvajalcev univerzalnih poštnih storitev;
- (9) ker je torej potrebno ukrepati na ravni Skupnosti za zagotovitev večje skladnosti pogojev, ki urejajo poštni sektor, in je zato treba narediti korake za uvedbo skupnih pravil;
- (10) ker je treba v skladu z načelom subsidiarnosti sprejeti vrsto splošnih načel na ravni Skupnosti, medtem ko je treba izbiro natančnih postopkov prepustiti državam članicam, ki morajo svobodno izbrati sistem, ki je najbolj prilagojen njihovim razmeram;
- (11) ker je bistvenega pomena, da se na ravni Skupnosti zagotovi univerzalna poštna storitev z minimalnim obsegom storitev določene kakovosti, ki jo morajo vse države članice zagotoviti po dostopni ceni za vse uporabnike, ne glede na njihovo zemljepisno lego v Skupnosti;
- (12) ker je cilj univerzalnih storitev nuditi vsem uporabnikom lahek dostop do poštnega omrežja z zagotavljanjem predvsem zadostnega števila točk dostopa in zadovoljivih pogojev v zvezi s pogostostjo sprejema in dostave pošiljk; ker mora izvajanje univerzalne storitve izpolnjevati osnovno potrebo po zagotovitvi neprekinjenega delovanja, hkrati pa mora ostati prilagodljivo potrebam uporabnikov in jim zagotavljati pošteno in nediskriminatorno obravnavo;
- (13) ker mora univerzalna storitev pokrivati tako storitve v notranjem prometu kot tudi čezmejne storitve;
- (14) ker morajo biti uporabniki univerzalne storitve ustrezno obveščeni o obsegu ponudbe storitev, pogojih, ki urejajo njihovo dobavo in uporabo, kakovosti opravljenih storitev kakor tudi o tarifah;
- (15) ker določbe te direktive glede opravljanja univerzalne storitve ne posegajo v pravico izvajalcev univerzalne storitve, da se s strankami individualno pogajajo o sklenitvi pogodbe;
- (16) ker se zdi vzdrževanje tistih storitev, ki so lahko rezervirane v skladu s pravili Pogodbe in ne vplivajo na uporabo pravil o konkurenci, upravičeno zaradi zagotavljanja opravljanja univerzalne storitve v finančno uravnoteženih pogojih; ker proces liberalizacije ne bi smel okrniti stalne ponudbe nekaterih brezplačnih storitev za slepe in slabovidne osebe, ki so jo uvedle države članice;
- (17) ker pošiljke korespondence, ki tehtajo 350 gramov in več, predstavljajo manj kot 2 % obsega pisemskih pošiljk in manj kot 3 % prihodkov javnih operatorjev; ker bodo merila za cene (petkratna osnovna tarifa) bolje omogočila razlikovati med rezervirano storitvijo in ekspresno/kurirsko storitvijo, ki je liberalizirana;
- (18) ker glede na dejstvo, da je bistvena razlika med ekspresno/kurirsko pošto in univerzalnimi poštnimi storitvami v dodani vrednosti (v kakršnikoli obliki) opravljenih ekspresnih/kurirskih storitev, ki jo le-ta za uporabnike predstavlja, je najbolj učinkovit način določanja posebne vrednosti upoštevanje posebne cene, ki so jo uporabniki pripravljeni plačati, ne da bi pri tem posegali v

▼B

cenovno omejitev rezerviranega področja, ki jo je treba spoštovati;

- (19) ker je smotno začasno dovoliti, da so direktna pošta in čezmejne pošiljke še naprej lahko rezervirane znotraj določenih omejitev cen in teže; ker morata kot nadaljnji korak v smeri dokončne vzpostavitve notranjega trga poštnih storitev Evropski parlament in Svet na predlog Komisije po reviziji sektorja sprejeti najpозnejše 1. januarja 2000 odločitev o nadaljnji postopni in nadzorovani liberalizaciji poštnega trga, še zlasti glede liberalizacije čezmejnih pošilk in direktne pošte kakor tudi odločitev o nadaljnji reviziji omejitev cen in teže;
- (20) ker imajo lahko zaradi javnega reda in javne varnosti države članice legitimni interes podeliti pravico do nameščanja nabiralnikov za sprejem poštnih pošilk na glavnih javnih cestah enemu ali več subjektom, ki jih same izberejo; ker so zaradi enakih razlogov upravičene imenovati subjekt ali subjekte, odgovorne za izdajanje poštnih znamk z oznako države izdajateljice, in tiste, odgovorne za opravljanje storitve priporočenih pošilk, ki se uporabljajo v sodnih ali administrativnih postopkih v skladu z njihovo nacionalno zakonodajo; ker lahko označijo tudi njihovo članstvo v Evropski uniji z vključitvijo simbola 12-ih zvezdic;
- (21) ker nove storitve (storitve dokaj različne od običajnih storitev) in izmenjava dokumentov niso sestavni del univerzalne storitve in zato ni razloga, da bi bili rezervirani za izvajalce univerzalne storitve; ker to velja tudi za prenos z lastnimi sredstvi (kjer pravna ali fizična oseba, ki pošilja pošiljke, sama opravi poštno storitve ali pa v njenem imenu za prevzem in prenos pošilk poskrbi tretja oseba), ki se ne uvršča v to vrsto storitev;
- (22) ker bi morale biti države članice sposobne z ustreznimi postopki dajanja dovoljenj na svojem ozemlju urediti opravljanje poštnih storitev, ki niso rezervirane za izvajalce univerzalne storitve; ker morajo biti ti postopki pregledni, nediskriminatorni in morajo temeljiti na objektivnih merilih;
- (23) ker bi države članice morale imeti možnost podeljevati licence ob pogoju obveznosti univerzalne storitve ali prispevkov v kompenzacijski sklad, katerega namen je zagotoviti nadomestilo izvajalcu univerzalne storitve za opravljanje tistih storitev, ki predstavljajo nepravilno finančno breme; ker bi države članice morale imeti možnost v dovoljenju vključiti obveznost, da pooblaščen dejavnosti ne smejo prekršiti ekskluzivnih ali posebnih pravic, ki so podeljene izvajalcem univerzalne storitve za rezervirane storitve; ker se zaradi nadzora lahko uvede identifikacijski sistem za direktno pošto, kadar pride do njene liberalizacije;
- (24) ker bo treba sprejeti ukrepe za usklajitev postopkov izdaje dovoljenja, ki so predpisani v državah članicah glede komercialne oskrbe javnosti z nerezerviranimi storitvami;
- (25) ker bodo, če se izkaže potrebno, sprejeti ukrepi za zagotavljanje preglednosti in nediskriminatornosti pogojev dostopa do javnega poštnega omrežja v državah članicah;
- (26) ker bi morale biti za zagotovitev smotrnega upravljanja univerzalne storitve in da se prepreči izkrivljanje konkurence tarife za univerzalne storitve objektivne, pregledne, nediskriminatorne in prilagojene stroškom;
- (27) ker bi plačilo za zagotavljanje storitev čezmejne pošte v Skupnosti brez poseganja v minimalni sklop obveznosti, ki izhajajo iz aktov Svetovne poštno zveze, moralo biti usmerjeno v pokrivanje stroškov dostave izvajalca univerzalne storitve v naslovni državi; ker bi to plačilo moralo tudi vzpodbujati izboljšanje ali ohranjanje kakovosti čezmejne storitve z uporabo ciljev kakovostne storitve; ker bi to upravičilo ustrezen sistem, ki bi poskrbel za primerno

▼B

- pokrivanje stroškov in bi se zlasti nanašal na doseženo kakovost storitve;
- (28) ker je za različne rezervirane in nerezervirane storitve potrebno ločeno računovodstvo, da se uvede preglednost glede dejanskih stroškov različnih storitev in se zagotovi, da prelivanje subvencij iz rezerviranega v nerezervirani sektor ne bi škodljivo vplivalo na konkurenčne pogoje slednjega;
- (29) ker bi za zagotovitev izvajanja načel, ki so navedena v prejšnjih treh uvodnih izjavah, morali izvajalci univerzalne storitve uvesti v razumnem roku sisteme stroškovnega računovodstva, ki dovoljujejo neodvisne preglede in kar se da natančno porazdelitev stroškov po storitvah na podlagi preglednih postopkov; ker je takšne zahteve mogoče izpolniti na primer z uvajanjem načela vrednotenja učinkov po popolnoma porazdeljenih stroških; ker takšni sistemi stroškovnega računovodstva morda ne bodo potrebni v okoliščinah, kjer obstajajo pravi pogoji proste konkurence;
- (30) ker je treba vzeti v obzir tudi interese uporabnikov, ki so upravičeni do storitev visoke kakovosti; ker je zato treba narediti vse za izboljšanje in povečanje kakovosti storitev na ravni Skupnosti; ker take izboljšave kakovosti zahtevajo od držav članic določitev standardov, ki jih morajo izvajalci univerzalne storitve doseči ali preseči v zvezi s storitvami, ki so sestavni del univerzalne storitve;
- (31) ker kakovost storitev, ki jo pričakujejo uporabniki, predstavlja bistven vidik zagotovljenih storitev; ker morajo biti standardi ocenjevanja kakovosti storitev ter ravni dosežene kakovosti objavljeni v interesu uporabnikov; ker je treba imeti na voljo usklajene standarde kakovosti storitev in skupno metodologijo za merjenje, da bi lahko ocenili zблиževanje kakovosti storitev po vsej Skupnosti;
- (32) ker morajo države članice določiti državne standarde kakovosti v skladu s standardi Skupnosti; ker morajo biti pri čezmejnem prometu znotraj Skupnosti, ki zahteva skupne napore vsaj dveh izvajalcev univerzalne storitve iz dveh različnih držav članic, standardi kakovosti določeni na ravni Skupnosti;
- (33) ker je treba skladnost s temi standardi redno, neodvisno in usklajeno preverjati; ker morajo imeti uporabniki pravico biti informirani o rezultatih tega pregleda in ker morajo države članice takrat, kadar ti rezultati pokažejo, da standardi niso izpolnjeni, zagotoviti ukrepe za izboljšanje rezultatov;
- (34) ker se Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepravilnih pogojih v pogodbah z uporabniki ⁽¹⁾ uporablja za poštno operaterje;
- (35) ker potreba po izboljšanju kakovosti storitve pomeni, da morajo biti spori poravnani hitro in učinkovito; ker je poleg oblik sodnega uveljavljanja odškodnin, ki so na voljo po nacionalni zakonodaji ter zakonodaji Skupnosti, treba poskrbeti za pritožbeni postopek, ki bo pregleden, enostaven in poceni ter bo omogočal sodelovanje vsem zadevnim strankam;
- (36) ker napredek pri vzajemnem povezovanju poštnih omrežij in interesi uporabnikov zahtevajo spodbujanje tehnične standardizacije; ker je tehnična standardizacija nujna za pospeševanje skupnega delovanja državnih omrežij in za učinkovito univerzalno storitev Skupnosti;
- (37) ker smernice o evropski uskladitvi določajo, da se specializirane dejavnosti tehnične standardizacije zaupajo Evropskemu odboru za standardizacijo;

⁽¹⁾ UL L 95, 21.4.1993, str. 29.

▼B

- (38) ker je treba ustanoviti odbor, ki bo pomagal Komisiji pri uveljavljanju te direktive, še zlasti v zvezi s prihodnjim delom pri določanju ukrepov glede kakovosti čezmejnih storitev Skupnosti in tehnične standardizacije;
- (39) ker je za zagotovitev ustreznega delovanja univerzalne storitve in da se zagotovi neizkrivljeno konkurenco v nerезerviranem sektorju pomembno ločiti funkcije regulativnega organa na eni strani in izvajalca na drugi; ker noben poštni operater ne more biti hkrati sodnik in zainteresirana stranka; ker je v pristojnosti države članice, da določi predpise za en ali več državnih regulativnih organov, ki so lahko izbrani med državnimi organi ali neodvisnimi subjekti, imenovanimi v ta namen;
- (40) ker bo treba oceniti učinke usklajenih pogojev na delovanje notranjega trga poštnih storitev; ker bo zato Komisija predstavila Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o izvajanju te direktive, ki bo vključevalo ustrezne podatke o razvoju v sektorju, še zlasti o gospodarskih, socialnih, zaposlitvenih in tehnoloških vidikih kakor tudi o kakovosti storitev, tri leta po začetku njene veljavnosti, vsekakor pa najkasneje do 31. decembra 2000;
- (41) ker ta direktiva ne vpliva na izvajanje pravil Pogodbe in še zlasti njenih pravil o konkurenci in prostem opravljanju storitev;
- (42) ker nič ne preprečuje državam članicam obdržati v veljavi ali uvesti ukrepe za poštni sektor, ki so bolj liberalni kot tisti, ki jih predpisuje ta direktiva, niti da bi obdržale v veljavi ukrepe, ki so jih uvedle za izvajanje te direktive, če bi ta direktiva prenehala veljati, pod pogojem, da so v vsakem primeru takšni ukrepi v skladu s Pogodbo;
- (43) ker je primerno, da se ta direktiva uporablja do 31. decembra 2004, razen če Evropski parlament in Svet na podlagi predloga Komisije odločita drugače;
- (44) ker ta direktiva ne ureja nobene od dejavnosti zunaj področja zakonodaje Skupnosti, kot na primer tiste v naslovu V in VI Pogodbe o ustanovitvi Evropske unije, kakor tudi v nobenem primeru ne ureja dejavnosti, ki zadevajo javno varnost, obrambo, državno varnost (skupaj z gospodarsko blaginjo države, ko se te dejavnosti nanašajo na zadeve državne varnosti) ter dejavnosti države na področjih kazenskega prava;
- (45) ker ta direktiva za podjetja, ki niso ustanovljena v Skupnosti, ne preprečuje sprejetja ukrepov v skladu z zakonodajo Skupnosti in obstoječimi mednarodnimi obveznostmi za zagotovitev podobne obravnave podjetij držav članic v tretjih državah; ker bi morala imeti podjetja Skupnosti pri obravnavanju in učinkovitem dostopu ugodnosti v tretjih državah, ki so primerljive z obravnavanjem in dostopom na trg podjetij teh držav v okviru Skupnosti,

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE 1

Cilj in področje uporabe

▼M3

Člen 1

Ta direktiva uvaja skupna pravila o:

- pogojih, ki urejajo zagotavljanje poštnih storitev,
- izvajanju univerzalne poštne storitve v Skupnosti,
- financiranju univerzalne storitve pod pogoji, ki zagotavljajo stalno izvajanje takšnih storitev,

▼ M3

- tarifnih načelih in preglednosti računovodskih izkazov o izvajanju univerzalne storitve,
- določitvi standardov kakovosti za izvajanje univerzalne storitve in vzpostavitvi sistema, ki bi zagotovil skladnost s temi standardi,
- uskladitvi tehničnih standardov,
- ustanovitvi neodvisnih državnih regulativnih organov.

▼ B*Člen 2*

V tej direktivi se uporabljajo naslednje definicije:

▼ M3

1. poštna storitve: storitve, ki vključujejo sprejem, usmerjanje, prenos in dostavo poštnih pošiljk;
- 1a. izvajalec poštnih storitev: podjetje, ki izvaja eno ali več poštnih storitev;

▼ B

2. ► **M3** *poštno omrežje* ◀: sistem organizacije in vseh vrst sredstev, ki jih uporablja(-jo) izvajalec(-i) univerzalne storitve, še zlasti v naslednje namene:
 - za sprejem poštnih pošiljk, ki spadajo v obveznost univerzalne storitve s točk dostopa po vsem ozemlju,
 - za prenos teh pošiljk in ravnanje z njimi od točk dostopa do dostavnega centra,
 - dostavo na naslove, označene na pošiljkah;

▼ M3

3. točke dostopa: fizični objekti, vključno z javnimi poštnimi nabiralniki na javnih glavnih cestah ali v prostorih izvajalca(-ev) poštna storitve, kjer lahko pošiljatelj oddajo poštna pošiljke poštnemu omrežju;
4. sprejem: postopek, s katerim izvajalec poštnih storitev sprejema poštna pošiljke;

▼ B

5. *dostava*: proces od usmerjanja v distribucijskem centru do dostave poštnih pošiljk naslovnikom;

▼ M3

6. poštna pošiljka: pošiljka, ki je naslovljena v končni obliki, to je takšni, v kakršni jo izvajalec poštna storitve prenese. Poleg pošiljk korespondence takšne pošiljke zajemajo še na primer knjige, kataloge, časopise, periodični tisk in poštna pakete z blagom komercialne vrednosti ali brez nje;

▼ B

7. *pošiljka korespondence*: pisna komunikacija v kakršnem koli fizičnem mediju, ki ga je treba prenesti in dostaviti na naslov, ki ga je navedel pošiljatelj na sami pošiljki ali na ovitku. Knjige, katalogi, časopisi in periodični tisk se ne štejejo kot pošiljke korespondence;

▼ M3

▼ B

9. *priporočena pošiljka*: storitev, ki nudi po enotni tarifi garancijo proti izgubi, kraji ali poškodbi, in ki omogoča pošiljatelju, kadar ta to zahteva, dobiti dokaz, da je bila pošiljka izročena in/ali dostavljena naslovniku;

▼ B

10. *vrednostna pošiljka*: storitev, ki zavaruje poštno pošiljko v primeru izgube, kraje ali poškodbe do vrednosti, ki jo označi pošiljatelj;
11. *čezmejna pošta*: pošta iz ali v drugo državo članico, ali pa iz ali v tretjo državo;

▼ M3

13. *izvajalec univerzalne storitve*: javni ali zasebni izvajalec poštnih storitev, ki zagotavlja univerzalno poštno storitev ali njene dele v državi članici, katerega identiteta je bila v skladu s členom 4 priglašena Komisiji;
14. *dovoljenja*: vsako dovoljenje, ki določa pravice in obveznosti značilne za poštni sektor, in dovoljuje podjetjem izvajanje poštnih storitev ter po potrebi gradnjo in/ali obratovanje njihovega omrežja za izvajanje teh storitev v obliki splošnega dovoljenja ali posamičnega dovoljenja, kot je opredeljeno spodaj:
 - „splošno dovoljenje“: dovoljenje, ne glede na to, ali je urejeno s „skupinsko licenco“ ali s splošnim zakonom, in ne glede na to, ali takšni predpisi zahtevajo registracijske ali deklaracijske postopke, za pridobitev tega dovoljenja pa zadevnemu izvajalcu poštnih storitev ni treba od nacionalnega regulativnega organa pridobiti izrecne odločitve, preden začne uveljavljati pravice, ki izhajajo iz dovoljenja,
 - „posamično dovoljenje“: dovoljenje, ki ga dodeli nacionalni regulativni organ in daje izvajalcu poštnih storitev posebne pravice, ali podredi delovanje tega podjetja posebnim obveznostim, ki dopolnjujejo splošno dovoljenje, kadar je to primerno, ko izvajalec poštnih storitev ne sme uveljavljati ustreznih pravic, dokler ne prejme odločbe nacionalnega regulativnega organa;

▼ B

15. *terminalni stroški*: plačilo izvajalcem univerzalne storitve za dostavo prispele čezmejne pošte, ki vsebuje poštno pošiljke iz druge države članice ali iz tretje države;
16. *pošiljatelj*: fizična ali pravna oseba, ki je odgovorna za pošiljanje poštnih pošiljk;

▼ M3

17. *uporabnik*: vsaka fizična ali pravna oseba, ki uporablja poštno storitve kot pošiljatelj ali naslovnik;

▼ B

18. *državni regulativni organ*: organ ali organi v vsaki državi članici, kateremu/-im država članica zaupa med drugim tudi regulativne funkcije, ki spadajo v področje te direktive;

▼ M3

19. *bistvene zahteve*: splošni negospodarski razlogi, ki lahko spodbudijo državo članico, da postavi pogoje za ponudbo poštnih storitev. Ti razlogi so zaupnost korespondence, varnost omrežij glede prevoza nevarnega tovora ter spoštovanje pogojev za zaposlitev in sistemov socialne varnosti, ki jih določajo zakoni ali drugi predpisi in/ali kolektivne pogodbe, o katerih je bil dosežen dogovor med nacionalnimi socialnimi partnerji v skladu s pravom Skupnosti in nacionalnim pravom, ter, kjer je upravičeno, varstvo podatkov, varstvo okolja in regionalno načrtovanje. Varstvo podatkov lahko vključuje varstvo osebnih podatkov, zaupnost prenesene ali shranjene informacije in varovanje zasebnosti;
20. *storitve po tarifi za en kos*: poštno storitve, za katere je tarifa določena s splošnimi pogoji izvajalca(-ev) univerzalne storitve za posamezne poštno pošiljke.

▼B

POGLAVJE 2

Univerzalna storitev*Člen 3*

1. Države članice zagotovijo, da lahko uporabniki koristijo pravico do univerzalne storitve, ki vključuje stalno izvajanje poštnih storitev predpisane kakovosti na vseh točkah dostopa na njihovem ozemlju po dostopnih cenah za vse uporabnike.

2. V ta namen države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da gostota kontaktnih točk in točk dostopa upošteva potrebe uporabnikov.

▼M3

3. Države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da je univerzalna storitev zajamčena najmanj pet delovnih dni na teden, razen v okoliščinah ali zemljepisnih pogojih, ki jih nacionalni regulativni organ določi kot izjemne, in da vključuje najmanj:

- en sprejem,
- eno dostavo na dom ali v prostore vsake fizične ali pravne osebe, ali z odstopanjem pod pogoji, ki jih določi nacionalni regulativni organ, eno dostavo na ustrezno mesto.

▼B

Vsako izjemo ali odstopanje, ki jo odobri državni regulativni organ v skladu s tem odstavkom, je treba sporočiti Komisiji in vsem državnim regulativnim organom.

4. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da univerzalna storitev vključuje naslednje minimalne ugodnosti:

- sprejem, prenos, usmerjanje in dostavo poštnih pošiljk do dveh kilogramov,
- sprejem, prenos, usmerjanje in dostavo poštnih paketov do 10 kilogramov,
- storitve za priporočene in vrednostne pošiljke.

▼M3

5. Nacionalni regulativni organi lahko povečajo omejitev teže poštnih paketov pri univerzalni storitvi do vsake teže, ki ne presega 20 kilogramov, in lahko predpišejo posebne ureditve za dostavo od vrat do vrat takšnih paketov.

Ne glede na omejitev teže pri univerzalni storitvi, ki zajema poštne pakete in ki jo določi država članica, države članice zagotovijo, da so poštni paketi, ki jih prejmejo iz drugih držav članic in ki tehtajo do 20 kg, dostavljeni znotraj njihovega ozemlja.

6. Minimalne in maksimalne dimenzije zadevnih poštnih pošiljk so takšne, kot so določene v ustreznih določbah, ki jih je sprejela Svetovna poštna zveza.

▼B

7. Univerzalna storitev, kot je opredeljena v tem členu, zajema storitve v notranjem prometu in čezmejne storitve.

▼M3*Člen 4*

1. Vsaka država članica jamči zagotavljanje univerzalne storitve in uradno obvesti Komisijo o ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnjevanje te obveznosti. Odbor iz člena 21 se obvesti o ukrepih, ki jih države članice sprejmejo za zagotavljanje izvajanja univerzalne storitve.

▼M3

2. Države članice lahko imenujejo eno ali več podjetij kot izvajalce univerzalne storitve za pokrivanje celotnega nacionalnega ozemlja. Države članice lahko imenujejo različna podjetja za zagotavljanje različnih elementov univerzalne storitve in/ali pokrivanje različnih delov nacionalnega ozemlja. Pri tem v skladu z zakonodajo Skupnosti določijo tem izvajalcem obveznosti in pravice, ki so jim dodeljene, in te obveznosti in pravice tudi objavijo. Države članice sprejmejo zlasti ukrepe, s katerimi zagotovijo, da pogoji, pod katerimi se zagotavljajo univerzalne storitve, temeljijo na načelih preglednosti, nediskriminacije in sorazmernosti, s čimer zagotavljajo kontinuiteto izvajanja univerzalne storitve, obenem pa upoštevajo njeno pomembno vlogo za socialno in teritorialno kohezijo.

Države članice uradno obvestijo Komisijo o identiteti imenovanega(-ih) izvajalca(-ev) univerzalne storitve. Imenovanje izvajalca univerzalne storitve se redno preverja in preučuje, ali je v skladu s pogoji in načeli iz tega člena. Države članice pa zagotovijo, da to imenovanje traja dovolj dolgo za donosnost naložbe.

▼B*Člen 5*

1. Vsaka država članica sprejme ukrepe za zagotovitev, da izvajanje univerzalne storitve izpolnjuje naslednje zahteve:

- ponudi storitev, ki zagotavlja upoštevanje bistvenih zahtev,
- ponudi uporabnikom v primerljivih pogojih enako storitev,
- je na voljo brez kakršne koli oblike diskriminacije, še posebej brez diskriminacije zaradi političnih, verskih ali ideoloških pomislekov,
- ni prekinjena ali ustavljena razen v primeru višje sile,
- se razvija v skladu s tehničnim, gospodarskim in družbenim okoljem in potrebami uporabnikov.

▼M3

2. Določbe odstavka 1 ne izključujejo ukrepov, ki jih države članice sprejmejo v skladu z zahtevami javnega interesa, ki ga priznava Pogodba, zlasti člena 30 in 46, ki se nanašata med drugim na javno moralo, javno varnost, vključno s kazenskimi preiskavami, in javnim redom.

Člen 6

Države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da imajo uporabniki in izvajalci poštних storitev redno na voljo dovolj natančne in ažurne informacije o posameznih lastnostih ponujene univerzalne storitve, s posebno navedbo splošnih pogojev dostopa do teh storitev kakor tudi o cenah in ravneh standardov kakovosti. Te informacije se objavijo v ustrezni obliki.

Države članice uradno obvestijo Komisijo, na kakšen način so na voljo informacije, ki jih je treba objaviti v skladu s prvim odstavkom.

▼B

POGLAVJE 3

▼M3**Financiranje univerzalne storitve***Člen 7*

1. Države članice ne podelijo ali ohranijo veljavnih izključnih ali posebnih pravic za vzpostavitev in zagotavljanje poštних storitev. Države članice lahko izvajanje univerzalne storitve financirajo v skladu

▼M3

z enim ali več sredstvi iz odstavkov 2, 3 in 4, ali v skladu s katerim drugim sredstvom, skladnim s Pogodbo.

2. Države članice lahko izvajanje univerzalne storitve zagotovijo z javnim naročilom takšnih storitev v skladu z veljavnimi pravili in predpisi za javna naročila, ki v skladu z Direktivo 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov v vodnem, energetske in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ⁽¹⁾ zajemajo konkurenčni dialog ali postopek s pogajanjem z ali brez objave obvestila o javnem naročilu.

3. Če država članica ugotovi, da obveznosti univerzalne storitve, kakor so določene v tej direktivi, povzročajo neto strošek na podlagi izračuna iz Priloge I in pomenijo nepravilno finančno breme za izvajalca(-e) univerzalne storitve, lahko:

- (a) vzpostavi mehanizem za povrnitev stroškov zadevnega(-ih) podjetja (-ij) iz javnih sredstev; ali
- (b) uvede mehanizem za razdelitev neto stroška obveznosti univerzalne storitve med izvajalce storitev in/ali uporabnike.

4. Če se neto stroški delijo v skladu z odstavkom 3(b), lahko države članice ustanovijo kompenzacijski sklad, ki se lahko financira s pristojbinami izvajalcev storitve in/ali uporabnikov in ga upravlja organ, ki je neodvisen od upravičenca ali upravičencev. Države članice lahko podelitev dovoljenja izvajalcem storitev v skladu s členom 9(2) pogojujejo z obveznostjo finančnega prispevka v ta sklad ali obveznostjo upoštevanja obveznosti univerzalne storitve. Na ta način se lahko financirajo obveznosti izvajalca(-ev) univerzalne storitve za izvajanje univerzalne storitve iz člena 3.

5. Države članice zagotovijo, da se načela preglednosti, nediskriminacije in sorazmernosti upoštevajo pri ustanovitvi kompenzacijskega sklada in pri določitvi stopnje finančnih prispevkov iz odstavkov 3 in 4. Odločitve, ki se sprejmejo na podlagi odstavkov 3 in 4, temeljijo na objektivnih in preverljivih merilih ter se objavijo.

▼B*Člen 8*

Določbe člena 7 ne posegajo v pravico držav članic organizirati namestitve poštnih nabiralnikov na glavnih javnih cestah, izdajanje poštnih znamk in storitve priporočenih pošiljk, ki se uporabljajo v sodnih ali upravnih postopkih, v skladu z njihovo nacionalno zakonodajo.

POGLAVJE 4

▼M3**Pogoji, ki urejajo zagotavljanje poštnih storitev in dostop do poštnega omrežja***Člen 9*

1. Za storitve, ki so zunaj okvira univerzalne storitve, lahko države članice uvedejo splošna dovoljenja v obsegu, ki je potreben za zagotavljanje upoštevanja bistvenih zahtev.

2. Za storitve, ki so zajete v okviru univerzalne storitve, lahko države članice uvedejo postopke za odobritev, skupaj s posamičnimi dovoljenji, v obsegu, ki je potreben za zagotavljanje upoštevanja bistvenih zahtev ter za zagotovitev zagotavljanje univerzalne storitve.

⁽¹⁾ UL L 134, 30.4.2004, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Sveta 2006/97/ES (UL L 363, 20.12.2006, str. 107).

▼ M3

Za podeljevanje dovoljenj:

- lahko veljajo obveznosti univerzalne storitve,
- se lahko naložijo, če je potrebno in utemeljeno, zahteve glede kakovosti, dostopnosti in izvajanja teh storitev,
- lahko, kjer je primerno, velja obveznost finančnega prispevanja k mehanizmu delitve iz člena 7, če zagotavljanje univerzalne storitve povzroča neto strošek in nepravilno finančno breme za izvajalca ali izvajalce univerzalne storitve, določene v skladu s členom 4,
- lahko, kjer je primerno, velja obveznost finančnega prispevanja k operativnim stroškom nacionalnega regulativnega organa iz člena 22,
- lahko, kjer je primerno, velja, da je to odvisno od delovnih pogojev, ki jih določa nacionalna zakonodaja, ali določi obveznost spoštovanja teh pogojev.

Obveznosti in zahteve iz prve alineje in iz člena 3 se lahko naložijo samo imenovanim izvajalcem univerzalne storitve.

Razen v primeru podjetij, ki so bila imenovana kot izvajalec univerzalne storitve v skladu s členom 4, dovoljenja ne smejo:

- biti številčno omejena,
- za enake elemente univerzalne storitve ali dele nacionalnega ozemlja nalagati obveznosti univerzalne storitve in hkrati obveznosti finančnega prispevka za mehanizem delitve,
- podvajati pogojev, ki veljajo za podjetja na podlagi druge, sektorsko nespecifične nacionalne zakonodaje,
- nalagati tehničnih ali operativnih pogojev, razen tistih, ki so potrebni za izpolnjevanje obveznosti iz te direktive.

3. Postopki, obveznosti in zahteve iz odstavkov 1 in 2 so pregledni, dostopni, nediskriminacijski, sorazmerni, natančni in nedvoumni, vnaprej objavljeni in temeljijo na objektivnih merilih. Države članice zagotovijo, da je prosilec obveščen o razlogih za popolno ali delno zavrnitev ali preklic dovoljenja in vzpostavijo pritožbeni postopek.

▼ B*Člen 10***▼ M3**

1. Evropski parlament in Svet na predlog Komisije in na podlagi členov 47(2), 55 in 95 Pogodbe sprejmeta ukrepe, potrebne za uskladitev postopkov iz člena 9, ki urejajo tržno zagotavljanje poštnih storitev javnosti.

▼ B

2. Uskladitveni ukrepi iz odstavka 1 se nanašajo še zlasti na merila, ki jih je treba spoštovati, in postopke, ki jih mora upoštevati izvajalec poštnih storitev, na način objave teh meril in postopkov kakor tudi na pritožbene postopke, ki jih je treba upoštevati.

▼ M3*Člen 11*

Evropski parlament in Svet na predlog Komisije in na podlagi členov 47(2), 55 in 95 Pogodbe sprejmeta takšne uskladitvene ukrepe, ki so potrebni, da se zagotovi uporabnikom in izvajalcu(-cem) poštnih storitev dostop do poštnega omrežja pod preglednimi in nediskriminacijskimi pogoji.

▼ M3*Člen 11a*

Če je treba zaščititi interes uporabnikov in/ali spodbuditi učinkovito konkurenco in ob upoštevanju razmer v državi in njene zakonodaje, države članice zagotovijo, da so na voljo pregledni, nediskriminacijski pogoji dostopa do elementov pošne infrastrukture ali storitev, zajetih v obsegu univerzalne storitve, kot so sistem poštnih oznak, baze podatkov z naslovi, poštni predali, nabiralniki za dostavo pošiljk, informacije o spremembi naslova, storitve preusmeritve pošte in storitve vračanja pošiljk pošiljatelju. Ta določba ne posega v pravico držav članic, da sprejmejo ukrepe za zagotovitev dostopa do poštnega omrežja pod pogoji preglednosti, sorazmernosti in nediskriminacije.

▼ B

POGLAVJE 5

Tarifna načela in preglednost računovodskih izkazov▼ M3*Člen 12*

Države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da so tarife za vsako storitev, ki je del univerzalne storitve, v skladu z naslednjimi načeli:

- cene so dostopne in vsem uporabnikom omogočajo dostop do ponujenih storitev, ne glede na njihov geografski položaj, in ob upoštevanju posebnih razmer v državi. Države članice lahko še naprej zagotavljajo ali pa začnejo zagotavljati brezplačne pošne storitve za slepe in slabovidne osebe,
- cene so stroškovno naravnane in spodbujajo učinkovito zagotavljanje univerzalne storitve. Če je to potrebno iz razlogov javnega interesa, se lahko države članice odločijo, da uporabijo na celotnem ozemlju njihove države in/ali za čezmejne storitve enotno tarifo za ponujene storitve po tarifi za en kos in za druge pošne pošiljke,
- uporaba enotne tarife ne izključuje pravice izvajalca(-ev) univerzalne storitve, da glede cene sklepajo individualne pogodbe z uporabniki,
- tarife so pregledne in nediskriminacijske,
- kadar koli izvajalci univerzalnih storitev uporabljajo posebne tarife, na primer za storitve za podjetja, za pošiljatelje masovne pošte ali za združevalce pošte od različnih uporabnikov, morajo spoštovati načelo preglednosti in nediskriminacije tako kar zadeva tarife kot z njimi povezane pogoje. Tarife se skupaj s povezanimi pogoji enako uporabljajo tako med različnimi tretjimi strankami kot med tretjimi strankami in izvajalci univerzalne storitve, ki opravljajo enakovredne storitve. Takšne tarife so na voljo tudi uporabnikom, zlasti posameznim uporabnikom ter malim in srednje velikim podjetjem, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji.

▼ B*Člen 13*

1. Da bi zagotovile čezmejno izvajanje univerzalne storitve, države članice na svojem ozemlju vzpodbujajo izvajalce univerzalne storitve, da so v njihovih sporazumih o terminalnih stroških za čezmejne pošiljke znotraj Skupnosti spoštovana naslednja načela:

- terminalni stroški so določeni v skladu s stroški predelave in dostave prispele čezmejne pošte,
- stopnje plačila so vezane na doseženo kakovost storitev,
- terminalni stroški so pregledni in nediskriminatorni.

▼B

2. Izvajanje teh načel lahko zajema prehodne dogovore, katerih namen je izogniti se nepotrebni prekinitvi na poštnih trgih ali neugodnim vplivom za gospodarske subjekte, pod pogojem, da obstaja sporazum med operaterji v odpravni in naslovni državi; vendar so taki dogovori omejeni na minimum, ki je potreben za uresničitev teh ciljev.

*Člen 14***▼M3**

1. Države članice sprejmejo ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev, da vodenje računovodske evidence izvajalcev univerzalne storitve poteka v skladu z določbami tega člena.

2. Izvajalec(-ci) univerzalne storitve vodi(jo) ločene računovodske evidence znotraj svojih računovodskih sistemov za jasno ločevanje med vsemi storitvami in izdelki, ki so del univerzalne storitve, in tistimi, ki to niso. To ločeno računovodstvo služi kot podatek pri izračunu neto stroška univerzalne storitve držav članic. Takšni notranji računovodski sistemi delujejo na podlagi dosledno uporabljenih in objektivno utemeljenih načel stroškovnega računovodstva.

3. Računovodski sistemi iz odstavka 2, brez poseganja v odstavek 4, dodelijo stroške na naslednji način:

- (a) stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati določeni storitvi ali izdelku, se jim pripišejo;
- (b) skupni stroški, to so stroški, ki jih ni mogoče neposredno pripisati določeni storitvi ali izdelku, se porazdelijo na naslednji način:
 - (i) kadar koli je mogoče, se skupni stroški porazdelijo na podlagi neposredne analize vira samih stroškov;
 - (ii) kadar neposredna analiza ni mogoča, se skupne stroškovne kategorije porazdelijo na podlagi posredne povezave z drugo stroškovno kategorijo ali skupino stroškovnih kategorij, za katero je možen neposredni prenos ali dodelitev; posredna povezava temelji na primerljivih stroškovnih strukturah;
 - (iii) ko ne moremo najti niti neposrednih niti posrednih ukrepov za porazdelitev stroškov, se stroškovna kategorija porazdeli na podlagi splošnega porazdelitvenega faktorja, ki se izračuna s pomočjo koeficienta vseh izdatkov, ki so neposredno ali posredno pripisani ali dodeljeni vsaki od univerzalnih storitev na eni strani ter drugim storitvam na drugi strani;
 - (iv) skupni stroški, ki so nujni za izvajanje tako univerzalne kot neuniverzalne storitve, se ustrezno porazdelijo; tako pri univerzalni kot neuniverzalni storitvi se uporabi enake povzročitelje stroškov.

▼B

4. Drugi sistemi stroškovnega računovodstva se lahko uporabljajo samo, če so združljivi z odstavkom 2 in jih je odobril državni regulativni organ. Komisijo se o tem obvesti pred njihovo uporabo.

5. Državni regulativni organ zagotovi, da pristojni organ, ki je neodvisen od izvajalca univerzalne storitve, preveri skladnost z enim od sistemov stroškovnega računovodstva opisanim v odstavku 3 ali 4. Države članice zagotovijo periodično objavo poročila o skladnosti.

6. Državni regulativni organ ima na razpolago do primerne stopnje podrobne informacije o sistemih stroškovnega računovodstva, ki jih uporablja izvajalec univerzalne storitve, ter Komisiji le-te na zahtevo preda.

7. Na zahtevo so Komisiji in državnemu regulativnemu organu v zaupnosti dane na razpolago natančne računovodske informacije, ki izhajajo iz teh sistemov.

▼M3

8. Če določena država članica ni uporabila mehanizma financiranja za zagotavljanje univerzalne storitve, kot je to dovoljeno v členu 7, in če je nacionalni regulativni organ prepričan, da nihče izmed izvajalcev, določenih za opravljanje univerzalne storitve, v tej državi članici ne prejema državne pomoči, skrite ali druge, in če je konkurenca na trgu popolnoma učinkovita, se lahko nacionalni regulativni organ odloči, da ne bo uporabil zahtev tega člena.

9. Vendar pa se ta člen lahko uporablja za izvajalca univerzalne storitve, ki je bil imenovan pred zadnjim rokom popolnega odprtja trga, pod pogojem, da ni bil imenovan noben drug izvajalec univerzalne storitve. Nacionalni regulativni organ o vseh takšnih odločitvah vnaprej obvesti Komisijo.

10. Države članice lahko od izvajalcev poštne storitve, ki morajo prispevati v kompenzacijski sklad, zahtevajo uvedbo ustreznega ločnega računovodstva, da se zagotovi delovanje sklada.

▼B*Člen 15*

Finančni računovodski izkazi vseh izvajalcev univerzalne storitve so sestavljeni in predloženi v revizijo neodvisnemu revizorju ter objavljeni v skladu z ustrežno zakonodajo Skupnosti in nacionalno zakonodajo glede komercialnih podjetij.

POGLAVJE 6

Kakovost storitev*Člen 16*

Države članice zagotovijo, da so standardi kakovosti storitve glede univerzalne storitve določeni in objavljeni, da se zagotovi poštno storitev dobre kakovosti.

Standardi kakovosti se osredotočijo še zlasti na čas prenosa in na rednost ter zanesljivost storitve.

Te standarde določajo:

— države članice v primeru storitev notranjega prometa,

▼M3

— Evropski parlament in Svet pri čezmejnih storitvah znotraj Skupnosti (glej Prilogo II). Nadaljnje prilagoditve teh standardov tehničnemu napredku ali razvoju trga se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 21(2).

Neodvisen nadzor izvajanja storitev opravijo vsaj enkrat na leto zunanja telesa, ki nimajo nobenih zvez z izvajalci univerzalne storitve pod standardiziranimi pogoji, ki se določijo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 21(2) in so predmet poročil, ki se objavijo vsaj enkrat na leto.

▼B*Člen 17*

Države članice predpišejo standarde kakovosti za pošto v notranjem prometu in zagotovijo, da so le-ti usklajeni s tistimi, ki so predpisani za čezmejne storitve znotraj Skupnosti.

Države članice o svojih standardih kakovosti za storitve v notranjem prometu obvestijo Komisijo, ki jih nato objavi na enak način kot standarde za čezmejne storitve znotraj Skupnosti iz člena 18.

▼B

Državni regulativni organi zagotovijo, da se neodvisni nadzor izvajanja storitev opravi v skladu s četrnim pododstavkom člena 16, da so rezultati utemeljeni in da, kadar je to potrebno, sprejmejo ukrepe za izboljšanje.

*Člen 18***▼M3**

1. V skladu s členom 16 so standardi kakovosti za čezmejne storitve znotraj Skupnosti predpisani v Prilogi II.

2. Kadar izredne razmere, ki se nanašajo na infrastrukturo ali geografski položaji tako zahtevajo, lahko nacionalni regulativni organi določijo izjemo od standardov kakovosti iz Priloge II. Kadar nacionalni regulativni organi na ta način določijo izjeme, o tem nemudoma obvestijo Komisijo. Komisija predloži letno poročilo o takih obvestilih, ki jih je prejela v zadnjih 12-ih mesecih, v vednost Odboru iz člena 21.

▼B

3. Komisija v *Uradnem listu Evropskih Skupnosti* objavi vse prilagoditve standardov kakovosti za čezmejne storitve v Skupnosti in sprejme ukrepe za zagotovitev rednega neodvisnega nadzora in objavo nivoja izvajanih storitev, ki preveri skladnost s temi standardi in dosežen napredek. Državni regulativni organi zagotovijo da, kadar je to potrebno, sprejmejo ukrepe za izboljšanje.

▼M3*Člen 19*

1. Države članice zagotovijo, da vsi izvajalci poštnih storitev omogočijo pregledne, enostavne in cenovno ugodne postopke za obravnavo pritožb poštnih uporabnikov, zlasti v primerih izgube, kraje, poškodovanja ali neskladnosti s standardi kakovosti storitev (vključno s postopki za določanje odgovornosti, kadar je vključen več kot en izvajalec), brez poseganja v ustrezne mednarodne in nacionalne določbe o odškodninskih shemah.

Države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da postopki iz prvega odstavka omogočajo pravično in pravočasno reševanje sporov, s tem da za upravičene primere predvidijo sistem povračil in/ali odškodnin.

Države članice prav tako spodbujajo razvoj neodvisnih sistemov za izvensodno reševanje sporov med izvajalci poštnih storitev in uporabniki.

2. Brez poseganja v druge možnosti pritožbe ali sredstva uveljavljanja odškodnin po nacionalni zakonodaji ali zakonodaji Skupnosti države članice zagotovijo uporabnikom, da lahko individualno ali, kadar to dovoljuje nacionalna zakonodaja, skupaj z organizacijami, ki zastopajo interese uporabnikov in/ali potrošnikov, primere, v katerih njihove pritožbe glede podjetij, ki izvajajo poštno storitve v okviru univerzalne storitve, niso bile zadovoljivo rešene, predložijo v reševanje pristojnemu nacionalnemu organu.

V skladu s členom 16 države članice zagotovijo, da izvajalci univerzalne storitve in, če je to primerno, podjetja, ki izvajajo storitve v okviru univerzalne storitve, objavljajo, skupaj z letnim poročilom o nadzoru njihovega izvajanja storitev, tudi podatke o številu pritožb in načinu njihove obravnave.

▼ B

POGLAVJE 7

Uskladitev tehničnih standardov*Člen 20*

Usklajevanje tehničnih standardov se nadaljuje, pri čemer se upoštevajo zlasti interesi uporabnikov.

Evropski odbor za standardizacijo je zadolžen za določitev tehničnih standardov v poštnem sektorju na podlagi predloženega gradiva v skladu z načeli, predpisanimi v Direktivi Sveta 83/189/EGS z dne 28. marca 1983 ki določa postopek za oskrbo z informacijami na področju tehničnih standardov in predpisov ⁽¹⁾.

To delo upošteva ukrepe za uskladitev, sprejete na mednarodni ravni, in zlasti tiste, ki jih določi Svetovna poštna zveza.

Standardi v uporabi se objavijo v *Uradnem listu Evropskih Skupnosti* enkrat na leto.

Države članice zagotovijo, da se izvajalci univerzalnih storitev v interesu uporabnikov sklicujejo na standarde, objavljane v *Uradnem listu*, kadar je to potrebno, in še zlasti, kadar predložijo podatke iz člena 6.

Odbor iz člena 21, je obveščen o razpravah znotraj Evropskega odbora za standardizacijo in o napredku, ki ga je to telo doseglo na tem področju.

POGLAVJE 8

Odbor**▼ M3***Člen 21*

1. Komisiji pomaga odbor.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljajo členi 5a(1) do (4) in člen 7 Sklepa 1999/468/ES ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

▼ B

POGLAVJE 9

Državni regulativni organ**▼ M3***Člen 22*

1. Vsaka država članica imenuje enega ali več nacionalnih regulativnih organov za poštni sektor, ki so pravno ločeni in operativno neodvisni od izvajalcev poštnih storitev. Države članice, ki ohranijo lastništvo ali nadzor nad izvajalci poštnih storitev, zagotovijo učinkovito strukturno ločitev regulativnih funkcij od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom.

Države članice obvestijo Komisijo, katere nacionalne regulativne organe so imenovala za izvedbo nalog, ki temeljijo na tej direktivi. Države članice objavijo naloge, ki jih morajo opraviti nacionalni regulativni organi, v preprosto dostopni obliki, zlasti kadar so te naloge dodeljene več kot enemu organu. Države članice zagotovijo, če je to primerno, posvetovanje in sodelovanje med temi organi in nacionalnimi organi,

⁽¹⁾ UL L 109, 26.4.1983, str. 8. Direktiva, kot je bila nazadnje spremenjena s sklepom Komisije 96/139/ES (UL L 32, 10.2.1996, str. 31).

▼M3

pristojnimi za izvajanje konkurenčne in potrošniške zakonodaje, pri zadevah skupnega interesa.

2. Nacionalni regulativni organi imajo posebno nalogo, da zagotovijo upoštevanje obveznosti, ki izhajajo iz te direktive, zlasti z vzpostavitvijo postopkov nadzornih in regulativnih postopkov za zagotavljanje univerzalne storitve. Lahko so tudi zadolženi za zagotavljanje upoštevanja predpisov o konkurenci v poštnem sektorju.

Nacionalni regulativni organi tesno sodelujejo in si medsebojno pomagajo z namenom pospeševanja uporabe te direktive v okviru pristojnih obstoječih teles.

3. Države članice poskrbijo, da so na nacionalni ravni na voljo učinkoviti mehanizmi, po katerih ima vsak uporabnik ali izvajalec poštnih storitev, ki je prizadet z odločbo nacionalnega regulativnega organa, pravico do pritožbe zoper odločbo pri pritožbenem organu, ki je neodvisen od udeleženih strani. Do končanja vsakega takega pritožbenega postopka velja odločba nacionalnega regulativnega organa, razen če pritožbeni organ ne odloči drugače.

POGLAVJE 9a

Zagotavljanje informacij*Člen 22a*

1. Države članice zagotovijo, da izvajalci poštnih storitev predložijo vse informacije, zlasti nacionalnim regulativnim organom, vključno s finančnimi informacijami in informacijami o izvajanju univerzalne storitve, in sicer potrebne:

- (a) nacionalnim regulativnim organom za zagotovitev skladnosti z določbami te direktive ali odločitvami, sprejetimi v skladu s to direktivo;
- (b) za jasno opredeljene statistične namene.

2. Izvajalci poštnih storitev predložijo take informacije takoj na zahtevo ter, po potrebi, zaupno v rokih in podrobnostih, ki jih zahteva nacionalni regulativni organ. Informacije, ki jih zahteva nacionalni regulativni organ, morajo biti sorazmerne z opravljanjem njegove naloge. Nacionalni regulativni organ navede razloge, ki utemeljujejo njegovo zahtevo po informacijah.

3. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi Komisiji na njeno zahtevo zagotovijo ustrezne in primerne informacije, ki jih Komisija potrebuje za izvajanje nalog v skladu s to direktivo.

4. Če nacionalni regulativni organ meni, da so informacije v skladu z nacionalnimi predpisi in predpisi Skupnosti o poslovni tajnosti zaupne, Komisija in zadevni nacionalni regulativni organ ohranita to zaupno naravo.

▼B

POGLAVJE 10

Končne določbe**▼M3***Člen 23*

Vsake štiri leta in prvič najpozneje do 31. decembra 2013 Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o uporabi te direktive, vključno z ustreznimi podatki o razvoju v poštnem sektorju,

▼ **M3**

še zlasti o gospodarskih, družbenih in zaposlitvenih vzorcih in o tehnoloških vidikih kot tudi o kakovosti storitev. Poročilo se priložijo, kadar je to primerno, predlogi Evropskemu parlamentu in Svetu.

Člen 23a

Komisija državam članicam zagotovi pomoč pri izvajanju te direktive, vključno z izračunavanjem morebitnih neto stroškov univerzalne storitve.

▼ **B**

Člen 28

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

▼ **M3***PRILOGA I***Navodila glede izračunavanja morebitnih neto stroškov univerzalne storitve***Del A: Opredelitev pojma ‚obveznosti univerzalne storitve‘*

Obveznosti univerzalne storitve pomenijo obveznosti iz člena 3, ki jih država članica naloži izvajalcu poštne storitve za zagotavljanje poštne storitve na celotnem določenem geografskem območju, kar po potrebi vključuje enotne cene za izvajanje teh storitev na tem geografskem območju ali izvajanje nekaterih brezplačnih storitev za slepe in slabovidne osebe.

Med drugim te obveznosti lahko vključujejo:

- število dni dostave, ki je večje od števila, določenega v tej direktivi,
- dostopnost do točk dostopa, da se izpolnijo obveznosti univerzalne storitve,
- cenovno dostopnost tarif univerzalne storitve,
- enotne cene univerzalne storitve,
- zagotavljanje nekaterih brezplačnih storitev za slepe in slabovidne osebe.

Del B: Izračunavanje neto stroškov

Nacionalni regulativni organ mora preučiti vse možnosti, kako izvajalcem poštne storitve (ki so imenovani ali pa tudi ne) zagamčiti ustrezne spodbude za stroškovno učinkovito izpolnjevanje obveznosti storitve.

Neto strošek obveznosti univerzalne storitve je vsak strošek, ki je nujen za opravljanje izvajanja univerzalne storitve in je s to dejavnostjo povezan. Neto strošek obveznosti univerzalne storitve se izračuna kot razlika med neto stroški za imenovanega izvajalca univerzalne storitve, ki posluje z obveznostmi univerzalne storitve, in neto stroški istega izvajalca poštne storitve, ki posluje brez obveznosti univerzalne storitve.

Izračun mora upoštevati vse druge pomembne elemente, vključno z morebitnimi neopredmetenimi in tržnimi koristmi, ki jih ima izvajalec poštne storitve, imenovan za zagotavljanje univerzalne storitve, upravičenostjo do primernega dobička in spodbudami za stroškovno učinkovitost.

Ustrezno je treba paziti na pravilno ocenitev stroškov, ki bi se jim vsi izvajalci univerzalne storitve izognili, če ne bi bilo obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve. Pri izračunu neto stroškov naj bi se ocenile koristi za izvajalca univerzalne storitve, vključno z neopredmetenimi koristmi.

Izračun mora temeljiti na stroških, ki se lahko pripisejo:

- (i) elementom določenih storitev, ki se lahko zagotavljajo le z izgubo ali pod takšnimi stroškovnimi pogoji, ki ne ustrezajo običajnim komercialnim standardom. V to kategorijo so lahko vključeni elementi storitev, kot so storitve, opredeljene v delu A;
- (ii) posebnim uporabnikom ali skupinam uporabnikov, za katere se lahko ob upoštevanju stroškov zagotavljanja posebne storitve, ustvarjenega prihodka in enotnih cen, ki jih določi država članica, storitve zagotavljajo le z izgubo ali pod takšnimi stroškovnimi pogoji, ki ne štejejo med običajne komercialne standarde.

V to kategorijo so vključeni tisti uporabniki ali skupine uporabnikov, ki jih komercialni izvajalec brez obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve ne bi oskrboval.

Neto stroške posebnih vidikov obveznosti univerzalne storitve je treba izračunati ločeno, da se prepreči dvojno štetje vseh neposrednih ali posrednih koristi in stroškov. Celotne neto stroške obveznosti univerzalne storitve je treba za vsakega imenovanega izvajalca univerzalne storitve izračunati kot vsoto neto stroškov, ki izhajajo iz posebnih komponent obveznosti univerzalne storitve, pri čemer se upoštevajo vse neopredmetene koristi. Nacionalni regulativni organ je odgovoren za preverjanje neto stroškov. Izvajalec(-ci) univerzalne storitve sodelujejo z nacionalnim regulativnim organom, da slednji lahko preveri neto stroške.

Del C: Povračilo morebitnih neto stroškov iz obveznosti univerzalne storitve

Za povračilo ali financiranje morebitnih neto stroškov iz obveznosti univerzalne storitve se lahko zahteva, da imenovani izvajalci univerzalne storitve prejmejo nadomestilo za storitve, ki jih opravljajo pod nekomercialnimi pogoji. Ker tako nadomestilo vključuje finančne prenose, morajo države članice zagotoviti, da se ti prenosi izvajajo objektivno, pregledno, nediskriminacijsko in sorazmerno. To

▼M3

pomeni, da naj bi prenosi po možnosti povzročili minimalno izkrivljanje konkurence in tržnega povpraševanja.

Za mehanizem delitve, ki temelji na skladu iz člena 7(4), bi bilo treba uporabiti pregledno in nepristransko metodo zbiranja prispevkov, ki bi preprečevala dvojno obračunavanje prispevkov, tako za vložke in tudi izloške podjetij.

Neodvisni organ, ki upravlja sklad, je odgovoren za zbiranje prispevkov podjetij, ki v državi članici štejejo med podjetja, ki so dolžna prispevati svoj delež k neto stroškom obveznosti univerzalne storitve, in mora nadzorovati prenos zapadlih vsot podjetjem, ki so upravičena do prejema plačil iz sklada.

▼ B**► M3 PRILOGA II ◀****Standardi kakovosti za čezmejne pošiljke v Skupnosti**

Standardi kakovosti za čezmejne pošiljke v Skupnosti morajo biti v vsaki državi določeni glede na rok, ki se šteje od začetka do konca (*) za prenos poštnih pošiljk najhitrejše standardne kategorije v skladu s formulo $D + n$, kjer D predstavlja datum oddaje poštnih pošiljk (**) in n število delovnih dni, ki minejo od tega datuma in dostavo naslovniku.

Standardi kakovosti za čezmejne pošiljke v Skupnosti	
Rok	Cilj
D + 3	85 % pošiljk
D + 5	97 % pošiljk

Standardi morajo biti doseženi ne samo za promet znotraj celotne Skupnosti, ampak tudi za vsakega od dvostranskih tokov med dvema državama članicama.

(*) Prenos od začetka do konca se šteje od točke sprejema v omrežju do točke dostave naslovniku.

(**) Datum oddaje, ki se upošteva, bo isti dan, na katerega je bila pošiljka oddana, če je prišlo do oddaje pred zadnjim možnim časom za sprejem pošiljk na določeni točki omrežja. Če je pošiljka oddana po tem časovnem roku, kot datum oddaje velja dan, ki sledi sprejemu pošiljke.